

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 6. januar 2023. godine
Ref.br.:RK 2105/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI73/22

Podnosilac

T.P. "Viva Pharmacie"

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda
ARJ. br. 133/21 od 29. decembra 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo T.P. "Viva Pharmacie", koga zastupa Aziz Haxhiu, vlasnik iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ. br. 133/21] od 29. decembra 2021. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom [AA. br. 544/21] od 7. oktobra 2021. godine Apelacionog suda i presudom [A. br. 772/16] od 2. marta 2021. godine Osnovnog suda u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu [ARJ. br. 133/21] od 29. decembra 2021. godine primio 27. januara 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovni sud, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 25. maja 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev preko pošte, koji je stigao i registrovan 31. maja 2022. godine u Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 8. juna 2022. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Remzie Istrefi-Peci, članovi.
8. Dana 10. juna 2022. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese kopiju presude [ARJ. br. 133/21] od 29. decembra 2021. godine Vrhovnog suda. Kopija zahteva je dostavljena i Vrhovnom sudu.
9. Dana 10. juna 2022. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i tražio od njih da podnesu priznanicu koja pokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
10. Dana 20. juna 2022. godine, Osnovni sud je podneo Sudu traženu priznanicu.
11. Dana 28. juna 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu tražena dokumenta.
12. Dana 5. septembra 2022. godine, Sud je dostavio dopis zastupniku podnosioca zahteva i tražio od njega da podnese punomoćje za zastupanje.
13. Dana 23. septembra 2022. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo Sudu punomoćje.

14. Dana 13. decembra 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Na osnovu spisa predmeta, poreski inspektori su nakon što su izvršili inspekciju kod podnosioca zahteva za period 2010-2014, putem obaveštenja o ponovnoj oceni od 20. oktobra 2015. godine, podnosioca zahteva zadužili sa dodatnim porezom.
16. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Poreskoj administraciji Kosova – Departman za žalbe (u daljem tekstu: PAK) protiv izveštaja o kontroli Poreske inspekcije.
17. Dana 21. aprila 2016. godine, PAK je, odlukom [60/2016], odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio obaveštenje o ponovnoj oceni nakon kontrole, kao osnovano.
18. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo tužbu za upravni spor Osnovnom sudu protiv odluke [60/2016] PAK-a, gde je tražio da se ukine predmetna odluka i ocena poreskih inspektora.
19. Dana 2. marta 2021. godine, Osnovni sud je, presudom [A. br. 772/16], odbio tužbeni zahtev podnosioca, kao neosnovan, i ostavio na snazi odluku [60/2016] od 21. aprila 2016. godine PAK-a.
20. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je, preko svog zastupnika, uložio žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda, zbog pogrešne primene odredaba postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se njegova žalba usvoji i osporena presuda u celini preinači, tako da se tužba usvoji, kao osnovana, i ukine odluka tužene br. 60/2016 ili da se ožalbena presuda ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje.
21. Dana 7. oktobra 2021. godine, Apelacioni sud je, presudom [AA. br. 544/2021], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda.
22. Neutvrđenog datuma, podnosilac je podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda, zbog povrede odredaba postupka i pogrešne primene materijalnih odredbi, sa predlogom da se osporene presude ukinu i stvar vrati na preispitivanje i presuđivanje.
23. Dana 29. decembra 2021. godine, Vrhovni sud je, presudom [ARJ. br. 133/2021], odbio, kao neosnovan, zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke koji je podno podnosilac zahteva.

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ. br. 133/2021] od 29. decembra 2021. godine Vrhovnog suda, navodeći da je ista doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
25. Podnosilac zahteva navodi povredu člana 31. Ustava, naglašavajući da redovni sudovi, a posebno Vrhovni sud, nije uzeo u obzir njegove navode, jer je odluku zasnovao na ocenama iz finansijskog veštačenja koje je uradio veštak R.F. i u vezi sa tim, ističe: *“Sud je u celosti poklonio veru tom veštačenju i odluku je zasnovao na istom, bez obzira na činjenicu da je tužilac i na glavnoj raspravi izneo sve svoje primedbe u vezi*

sa veštačenjem koje je uradio finansijski veštak. Bez obzira na činjenicu da se iz veštačenja jasno vidi da mišljenje i zaključak nisu profesionalni i nezavisni, sud je ponovo u potpunosti odlučio prema veštačenju. To veštačenje je uopšteno i nije zasnovano na zakonima i odredbama primenjivim za poreske postupke. Sud, a ni veštak, prilikom izrade veštačenja, nije uzeo u obzir činjenicu da je tužena PAK prilikom obračuna zaliha, PDV-a i bruto dobiti, trebao da uzme u obzir celu godinu, a ne samo deo iz 31.07.2010. godine. To jer porez na dobit i PDV treba da se računa za celu godinu, a marža se ne može obračunati samo za taj period, jer je za period nakon 31.07.2010. godine bilo prodaje robe kupljene nakon tog datuma, a koja se nalazila u zalihama. Iako iz izveštaja o kontroli nije jasno odakle je uzeo i obračunao maržu prodaje, upravo zasnivajući se na obračunu marže od strane inspektora PAK-a, ali proširujući je na celu godinu, proizlazi neka druga razlika za 2010. godinu, odnosno ne iznos od 92,000.74 €, već 78, 470.41 €. Veštak je nastavio sa istim zaključkom kao u odluci tužene i nije ispravno obračunao maržu. Dakle, isti je postupio u suprotnosti sa članom 39. Zakona br. 05/L-037 stav 4 o porezu na dodatu vrednost u kome se naglašava da „Umanjena proporcija PDV-a treba da se utvrđuje na godišnjim osnovama kao procenat, i treba da se zaokružuje jednim punim brojem koji sledi”.

26. Pored toga, podnosilac zahteva navodi da je obračun poreza od strane Inspekcije PAK-a bio pogrešan, jer su, kako on ističe „... u godinama u kojima je inspekcija obračunavala prihode koje smo mi prijavili bili manji od iznosa prihoda koje je inspektor PAK-a utvrdio na osnovu ove metodologije, a inspektor je obračunao na osnovu deklaracije i utvrdio je dodatni porez, porez na dobit i porez na dodatu vrednost. Međutim, u godinama u kojima je obračunao da su prihodi koje smo mi prijavili veći od prihoda koje je inspektor PAK-a utvrdio na osnovu ove metodologije (kao što je slučaj za 2012 i 2014. godinu), inspektor nije ništa obračunao i prihvatio je poresku prijavu kompanije. Tako je Poreska inspekcija napravila određena odstupanja od zakona i uredbe o ocenjivanju u skladu sa članom 19. Zakona o poreskoj administraciji i postupcima. Pojašnjavamo da se razlog kontrole kao „Analiza rizika“ i rezultati dodatnog poreza ne poklapaju sa nalazima Izveštaja o kontroli. Nalaz inspektora prilikom inspekcije je bio sledeći: Poreski obveznik ima poslovne knjige, knjigu kupovine i knjigu prodaje, ima 3-4 prijavljena radnika, na svim punktovima kao zakonsku obavezu ima fiskalnu kasu i prijavio je poreze za sve periode što je u skladu sa zahtevima za registraciju prema članu 13. Zakona 03/L-222, i to je nalaz koji je u potpunoj suprotnosti sa konačnom odlukom koju je doneo isti. Dakle, može se videti da je i odluka tužene doneta kršeći član 19 istog zakona 03/L-222”.
27. Podnosilac zahteva dalje navodi da je sud povredio član 160, stav 5 Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), jer je, kako ističe, „tražio od suda superveštačenje za analizu ovog slučaja, ali sud pored toga što je ovaj zahtev odbio, isti nije obrazložio zašto je i po kom pravnom osnovu odbio ovaj zahtev tužioca”.
28. Podnosilac zahteva dalje navodi da je, nakon što se nije složio sa mišljenjem veštačenja koje je sud priznao, angažovao nezavisnog veštaka koji je dao mišljenje i nalaz o ovoj stvari, gde je, prema njemu, veštak utvrdio da „veštačenje kome je sud poklonio veru nije zasnovano na zakonskim odredbama i njime je pogrešno utvrđeno činjenično stanje. Iz ovog veštačenja, sud i veštak angažovan od strane suda nisu uzeli u obzir 23 računa koji utiču na obračun poreza i koji se odnose na istu apoteku od dana kada su zahtevali uplatu dodatog poreza. Takođe, sud i finansijski veštak nisu uračunali kao trošak vrednosti uplaćene za licence apoteke u kojoj su vršili kontrolu, kao i račune za plaćanje korišćenja fiskalne kase iste apoteke. Dakle, pozivajući se na gore navedeno, vidimo da su oba suda donela zaključak u potpunosti zasnovan na netačnom i neanalitičkom veštačenju za konkretan slučaj, a

da nisu detaljno analizirali iznete činjenice i zakonske odredbe koje regulišu ovo poresko pitanje, samim tim i ove odluke su doneli uz povredu zakonskih odredbi”.

29. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava; (iii) da proglasi ništavom presudu Vrhovnog suda ARJ. br. 133/21 od 29. decembra 2021. godine; i (iv) vrati predmet na presuđivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

[...]

ZAKON BR. 04/L-102 ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O PORESKOJ UPRAVI I PORESKOM POSTUPKU BR. 03/L-222

Član 81.F

Obaveza dokazivanja

1. Poreski obveznik snosi obavezu dokazivanja činjenica koje podržavaju njegov/njen zahtev.

2. Poreska, carinska ili koja druga nadležna uprava snosi obavezu dokazivanja činjenica koje podržavaju to rešenje i protive se zahtevu poreskog obveznika.

3. Dokazi prikupljeni u poresko- i carinsko prekršajnim postupcima kao i rešenje krivičnog sudiše, može se koristiti u sudskom pretresu pred Fiskalne divizije, na osnovu identifikovanja činjenica i lica.

Ocena prihvatljivosti zahteva

30. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
31. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. 1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
[...]

32. Sud se takođe poziva na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:

“4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

33. Sud prvo primećuje da na osnovu stava 4, člana 21. Ustava, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koja važe i za pojedince i za pravna lica (vidi, slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST D.O.O.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i KI35/18, podnosilac zahteva: *“Bayerische Versicherungsverband”*, presuda od 11. decembra 2019. godine, stav 40).

34. Sud dalje razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu, odnosno članovima 47, 48 i 49. Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

*“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta ...”.

35. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva: ovlašćena strana u smislu člana 113.7 Ustava; osporava ustavnost akta javnog organa, odnosno presudu [ARJ. br. 133/21] od 29. decembra 2021. godine Vrhovnog suda, iscrpeo je sva pravna sredstva na raspolaganju prema članu 113.7 Ustava i članu 47.2 Zakona; naglasio je prava zagarantovana Ustavom, za koja navodi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona; i zahtev je podneo u skladu sa rokom od 4 (četiri) meseca, kao što je propisano članom 49. Zakona.
36. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno stavu (2) pravila 39 Poslovnika, koje propisuje:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.

37. Sud ističe da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu 2 pravila 39 Poslovnika (vidi, slučajeve Suda: KI04/21, podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; i KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
38. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrnog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“, kada se ispuni jedan od dva sledeća pod-uslova: a) kada podnosilac/podnositeljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredaba Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one povredene, osim ukoliko se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja očigledno vidi povreda Ustava i EKLJP-a (vidi, slučaj ESLJP-a: *Trofimchuk protiv Ukrajine*, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi, takođe *Baillard protiv Francuske*, br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/podnositeljka zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (npr. ako zatvorske vlasti odbiju da predoče sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč) ili ako sud sam ne odluči drugačije (vidi, slučaj Suda: KI166/20, podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 43), i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Kemmache protiv Francuske*, br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), *Juta Mentzen protiv Litvanije*, br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i *Trofimchuk protiv Ukrajine*, zahtev br. 4241/03, kategorija (iii)).
39. U tom kontekstu i u daljem tekstu, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni, Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredaba ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi, slučaj: KI04/21, gore citiran, stav 28).
40. Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na činjenicu da je podnosilac zahteva, nakon inspekcije Poreske inspekcije, zadužen dodatnim porezom. Podnosilac zahteva se žalio Komisiji za žalbe PAK-a u vezi sa izveštajem o oceni Poreske inspekcije. Komisija za žalbe PAK-a je odbila žalbu podnosioca zahteva i potvrdila ocenu Poreske inspekcije. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu protiv odluke PAK-a, koju je Osnovni sud odbio i ostavio na snazi odluku PAK-a. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu protiv odluke Osnovnog suda, i ta žalba je odbijena. U Vrhovnom sudu, podnosilac je podneo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, ali ga je Vrhovni sud odbio.

41. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

i) Što se tiče navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a

42. Sud primećuje da je suština žalbe podnosioca zahteva u navodu da je Vrhovni sud povredio član 31. Ustava, jer je svoju odluku zasnovao na veštačenju sa kojim se on nije složio, obrazlažući: *“... Sud je u celosti poklonio veru tom veštačenju i odluku je zasnovao na istom, bez obzira na činjenicu da je tužilac i na glavnoj raspravi izneo sve svoje primedbe u vezi sa veštačenjem koje je uradio finansijski veštak. Bez obzira na činjenicu da se iz veštačenja jasno vidi da mišljenje i zaključak nisu profesionalni i nezavisni, sud je ponovo u potpunosti odlučio prema veštačenju. To veštačenje je uopšteno i nije zasnovano na zakonima i odredbama primenjivim za poreske postupke”*.
43. Sud primećuje da se suština navoda podnosioca zahteva odnosi na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešno tumačenje važećih zakona od strane redovnih sudova, odnosno člana 19. Zakona 03/L-222 o PAK-u i postupcima i člana 160, stav 5 ZPP-a.
44. S tim u vezi, Sud ističe da je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njegove karakteristike definisane u EKLJP-u, načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno isticao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i tvrdio da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili tumačenjem i primenom pogrešnog zakona koje je navodno počinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, slučajeve Suda: KI128/18, podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport A.D.*, „Adem Jashari“, rešenje o neprihvatljivosti od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. novembra 2019. godine, stav 40).
45. Sud je takođe više puta naglašavao da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može da ocenjuje sam zakon koji je doveo dotle redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. Da je drugačije, Sud bi postupao kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo prekoračenjem granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti (vidi, predmet ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, zahtev br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćenje reference; i slučajeve Suda: KI128/18, gore citiran, stav 56; dhe KI62/19, gore citiran, stav 58).
46. Sud primećuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili na osnovu kojih dokaza i na osnovu kojih materijalnih odredbi su doneli relevantne presude, odgovarajući na navode podnosioca zahteva u pogledu pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
47. Osnovni sud je prvo, presudom [A. br. 772/16], odbio tužbeni zahtev podnosioca, kao neosnovan, i ostavio na snazi odluku br. 60/2016 od 21. aprila 2016. godine PAK-a, sa obrazloženjem da *“[...] sud smatra da korišćenje sredstava i metoda dokazivanja podrazumeva obavezu za strane i poštovanje zakonskih postupaka koji su propisani zakonom, te shodno tome, u tom smislu, sud ocenjuje da tužilac nije uspeo da potkrepi dokazima svoje navode u tužbi kao što je propisano odredbama člana 81.F stav 1 Zakona br. 04/L-102, jer na osnovu te odredbe “Poreski obveznik snosi obavezu dokazivanja činjenica koje podržavaju njegov/njen zahtev”. Dok član 7 stav*

1 i 3 Zakona o parničnom postupku br. 03/L-006 propisuje: "Stranke imaju pravo da podnesu sve činjenice na koje oslanjaju svoje zahteve i da predlože dokaze sa kojima se konstatuju te činjenice". Stoga, na osnovu toga, proizilazi da je sud dao mogućnost tužiocu da izvede dokaz preko finansijskog veštaka, koji je u finansijskom veštačenju utvrdio da postoje utvrđeni nalazi za sporni kontrolni period prema Izveštaju o kontroli. Na osnovu tog stanja, sud nije mogao da utvrdi drugačije činjenično stanje od stanja koje je utvrdila tužena u upravnom postupku, jer činjenični navodi u ovom slučaju padaju na teret tužiocu koji u ovom upravnom sporu nije predočio neophodne dokaze koji bi dokazali suprotno od osporene odluke. Nakon analize i ocene materijalnih dokaza koje smo napred razradili, tužilac nije mogao da argumentuje uverljivim dokazima drugačije činjenično stanje od onog koje je utvrdila tužena, dok drugi izneti dokazi nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovom upravnom slučaju. Nakon analize i ocene činjeničnog stanja, sud je zaključio da je u ovoj upravnoj stvari, pravilno utvrđeno činjenično stanje, na osnovu čega proizilazi da nije povređen zakon na štetu tužioca; stoga, navode tužioca nije usvojio, jer ih je ocenio bez uticaja na utvrđivanje drugačijeg činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio organ kod tužene. Shodno ovom činjeničnom stanju, sud ocenjuje da je osporena odluka PAK-a jasna i razumljiva i sadrži dovoljne razloge za odlučne činjenice koje uvažava i ovaj sud, ocenjujući da je pravilno primenjeno i materijalno pravo".

48. Isto tako, Apelacioni sud je, presudom [AA. br. 544/2021], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, gde je između ostalog istakao: „[...] Prvostepeni sud je tužiocu dao mogućnost da izvede dokaz preko finansijskog veštaka, koji je finansijskim veštačenjem utvrdio da postoje utvrđeni nalazi za sporni kontrolni period prema Izveštaju o kontroli. Dakle, na osnovu ovakvog stanja, prvostepeni sud s pravom nije mogao da utvrdi drugačije činjenično stanje od onog koje je u upravnom postupku utvrdila tužena, jer činjenični navodi u ovom slučaju padaju na teret tužioca koji u ovom upravnom sporu nije izneo potrebne dokaze koji bi dokazali suprotno od nalaza iz osporene odluke. Stoga, veće ovog suda ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada se zasnovao na odredbama ZUS-a i Zakona br. 04/L-102 za izmenu i dopunu Zakona br. 03/L-222 o Poreskoj pravi i poreskom postupku”.
49. Na kraju, što se tiče navoda podnosioca zahteva, odlučio je i Vrhovni sud, koji je odbio, kao neosnovan, zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke i u celosti potvrdio presudu Apelacionog suda. S tim u vezi, Vrhovni sud je, presudom [ARJ. br. 133/2021], između ostalog, obrazložio: “[...] na osnovu ovog stanja, Vrhovni sud ocenjuje da su nižestepeni sudovi i upravni organ tužene kao u svojoj konačnoj odluci pravilno primenili odredbe ZUP-a, ZUS-a, ZPP-a (primenjiv zakon kao u smislu člana 63. ZUS-a), kao i materijalnog zakona za PAK i postupke. Osporena presuda drugostepenog suda je jasna i razumljiva, u njenom obrazloženju su dati dovoljni razlozi u vezi sa odlučnim činjenicama koje usvaja i ovaj sud. Stoga, nisu održivi navodi u zahtevu. Veće takođe ocenjuje da je u ovoj stvari materijalno pravo pravilno primenjeno od strane nižestepenih sudova i organa tužene i nije povređen zakon na štetu tužioca [...]”.
50. Stoga, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao priliku da iskoristi akuzatorni postupak i da je imao priliku da iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrao važnim za svoj slučaj u različitim fazama postupka; imao je priliku da se efikasno suprotstavi tvrdnjama i dokazima koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njegove navode, koji su, objektivno gledano, bili od značaja za rešavanje slučaja, te da su detaljno izneti činjenični i pravni razlozi osporene odluke, a samim tim je i postupak u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stavovi 29 i 30; vidi

takođe slučaj Suda: KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).

51. Sud ističe da u okolnostima konkretnog slučaja, podnosilac zahteva povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u odnosu na član 6. EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog tumačenja zakona, ističe da su redovni sudovi pogrešno tumačili odredbu člana 19. Zakona 03/L-222 o PAK-u, kao i člana 160, stav 5. ZPP-a, međutim podnosilac zahteva ni na koji način nije potkrepio niti argumentovao pred Sudom kako je ovo tumačenje važećeg zakona od strane redovnih sudova možda bilo „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima, u celini, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, tvrdnje podnosioca zahteva i da su ih jasno obrazložili (vidi, slučajeve Suda: KI64/20, podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41, i KI22/19, gore citiran, stav 43).
52. S tim u vezi, Sud ocenjuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili navode podnosioca zahteva, pri čemu je na osnovu dokaza utvrđeno da navodi podnosioca zahteva nisu održivi i u ovom slučaju isti su proglašeni kao neosnovani. Kao što je gore navedeno, Sud naglašava da podnosilac zahteva nije uspeo da svoje navode o povredi prava zagarantovanih Ustavom podigne na nivo ustavnosti.
53. Stoga, Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a (i) navodi koji spadaju u kategoriju „četvrtog stepena“ i kao takvi, ti navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. i 48. Zakona i u skladu sa pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 13. decembra 2022. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatići

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani